

„סאטיריקון“ — סרטו של פליני המגיע לישראל — עשוי לעורר תגובות נסערות

כל הסטיות מובילות לרומא

טריאלכיו ונעריו
זוהו גיבור סרטו של פליני, העבד שעלה לגדולה וערך בכספו את האורגיות המפוארות ביותר לתור שבי רומא. כאן הוא נראה בחברת שניים מנעריו, שהיו מחליפים את הנשים במיטתו.

מזרות שבצירי פיטר ברויגל והירד צימוס בוש, בודאי יזכר בהם, למראה הי סרט. כל פרט מכוון מראש. התאורה בכל צילום מתוכננת להשגת אפקט מסוים. האיפור, התלבושות, הכל נראה כאילו רצה פליני להציג שורה של ציורים נעים.

ואשר לאזניים: פסקול הסרט מטיל אימה לא פחות מן התמונות. השאון הי נוראי שבבית הרומאי המשותף, הזעקות הקצובות של הקהל הצופה בקרב אטורים, רעש מחריש אזניים של משתה תאוה, כל אלה באים כאילו להוסיף מימד שחסר בתמונה ולהכניס את הצופה לי תוך עולם דמיוני שבודאי אינו רחוק מזה של מעשני הסמים, כאשר הם שוקי עם בעולם ההווה שלהם.

הסברים, ניתוחים, הרצאות בעד ונגד סאטיריקון יושמעו בודאי לרוב, באיטליה כבר סוערות הרוחות מסביב ל„תועבה“ וצדקנים דורשים להסירה מיד מן הבד ומפיקי הסרט אף נתבעו לדין. אולי הי דמיון למציאות מפחיד אותם. הסבר מדויק של הסרט כולו, עשוי למלא כרכים רבים. בכל אחת מן הסצנות בסרט יש פרטים אין סוף, וכיום ראוי להסבר מה עוד שרבים מהם ניתן לפירוש ביותר מדרך אחת.

אולם לגבי הצופה הממוצע, זה אשר אינו מחפש פירושים וניתוחים, הסאטיריקון הוא מכת הלם, חזיון שלא ישכח, מן ביקור חטוף בגהינום, שלדעת פליני הוא חלק בלתי נפרד מכל אחד מבני המאה העשרים.

מרחצאות רומא
סצנות עירום המוניות מעין זו, בה נראים תושבי רומא, גב רים ונשים, מתרחצים יחדיו במרחצאות, הן אופייניות לסרטו של

קיצוניות בכל מקום בו הוצג, ויוקרה כי קרוב גם בישראל, מסתבר פעם נוספת כי פליני ניחן בדמיון מדהים ומטיל אימה שכמוהו לא נראה עד כה על בד הקולנוע.

★ ★ ★

ש לזשת הצעירים של פטרונייס חוורים ומטיילים על פני רחובות רומי העתיקה דרך עיניו של פליני. אולם מראות הזוהמה, האורגיות, הפולחנים הברבריים, שפיכות הדמים, לובשים משמעות מודרנית ומפתיה,

באחת הסצנות הראשונות, נוכח אחד הגיבורים בהצגת תיאטרון דאז, השחקן הראשי מתחיל בכך שהוא מוציא בקול רם את הגוים המיותרים הצעטברו בקיבתו, להנאתם המלאה של הצופים. אחר כך הוא מעלה על הבימה גנב, ומראה בדרך דרמטית כיצד מענישים אותו על מעשיו. הדין מניף אלעל ובמהלומה אחת כורת את היד. ריאלים בשיאו. אפילו תיאטרון האכזריות המודרני אינו יכול לשכנע יותר.

בסצנה אחרת — שהיא דרך אגב, הי חלק החשוב ביותר ביצירתו של פטרונייס — נוכח אותו גיבור במשתה של טרי מלכיו, עבד משוחרר שהתעשר, קיבץ סביבו להקת גרוורים, וקבע עצמו בתוקף הממון, לפטרון האמנות, הפירט והשעם, אף כי למעשה אינו אלא נואף זקן, מפונק וטיפש.

הוא מגיש לאורחיו צלופחים ענקים וי שחורים, חזירי-ענק שכרסם ממולאת ב־ בשרים נוטפי שומן, ודב שלם על מגש אימתני, אם האורחים טרם שבעו, הוא

פליני, סטיריקון, למראה כל כך הרבה עירום, משתוקק הצופה לראות לפחות אדם אחד, לרפואה, לבוש כהלכה. הקיצוניות של פליני באה להשוות בין רומא המשוחחת לחברה המודרנית של היום.

מכריח אותם גם לבלוע את חרוזיו הי שדופים, ואוי למי שאינו מביע את הת פעולתו מאלה.

סצנה אחרת. ביקור בבית משותף נוסח רומי שלפני הספירה: מרפסות עירי כות, פתחים ללא דלתות, ומכל פתח מציצה סטיה אחרת של המין האנושי. יצאניות מכל הסוגים ומכל הצורות שר חרות לטרף, זקנים בליים נושמים נשי מותיהם האחרונות עלי אדמות, סאדיסטים, מאסוכיסטים, נארקיסיסטים, כולם מצטר פפים יחד לפי מיטב המסורת של המגורים המודרניים. בלוק דירות ברומא של היום.

בעצם, קשה להעלות על הדעת טירוף או סטיה אשר פליני לא כלל בסרטו. יש להניח שאפילו הדמיון הפרוע ביותר לא יוכל להמציא כמה הברקות חדשות ש־ טרם חשב עליהן. גמדים שאבריהם עקרי מים, נשים שפניהן אכולות תאוה ועיניהן מתות, זקנים חמדנים, אצילים בעלי חוות של מופעים, משחקי רצח ואוכלי-אדם, אליל בדמות הרמפרודיט (חצי ילד חצי ילדה) אליו באים להתפלל נימפומניות וקטועי איברים, סרגיות שלידן אפילו זו משמונה וחצי נראית כתינוקת חמודה ו־ חייכנית, בקיצור, דבר לא חסר בסאטי ריקון של פליני.

★ ★ ★

ק יימות הקבלות רבות בין הי לחברה הרומית שקמה לנצרות לרומא של ימינו: הצניעות, האדישות, השתיקות וחוסר הערכים, היו אפיינים לחברה דאז ולחברה האנושית במאה העשרים. שתי הי

מי שמכיר את הדמויות המעוותות והי

גן התענוגות
היירס קלה, שחי קן אמריקאי צעיר, שהוא אחד מגיבורי סרטו של פליני, בגן התענוגות הפדטי של המשורר שהתעשר.